

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20— Din
za inozemstvo 30—
neobvezno

Oglasi po tarifi.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravišstvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ul. 3
Celje, Aleksandrova 4

Račun pri poštn. črtov
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 13. novembra.

Važni ukrepi vlade

VČERAJSNJA SEJA MINISTRskega SVETA. — PASIČEV REFERAT
— REKONSTRUKCIJA MINISTROV DELOVNEM PROGRAMU VLADE.
STVA. — UKREPI PROTI RADICIU IN HRSS.

Beograd, 13. novembra. p. Nikola Pašić je danes formalno prevzel vodstvo ministrskega sveta. Udeležil se je ministrskega seja, na kateri je imel daljši govor o razvoju političnih prilik in o delovnem programu vlade. Spravil je tudi v razgovor rekonstrukcijo odnosno spopolnitev kabineta, ki naj bi se izvršila v najkrajšem času v sporazumu med obema strankama Nacionalnega bloka. V to svrhu je ministrski svet sklenil prepustiti podrobnosti g. Pašiću in g. Pribičeviću. Zatrjuje se, da bodo poleg dveh resortnih ministrov (resorta socialne politike in agrarne reforme, kakor znano dosedaj še nista zasedena) poklicani v kabinet tudi eden ali dva ministra brez portfelja. Zatrjuje se, da bodo med novimi ministri tudi nekateri Hrvati, in se že več dni kolportira kandidatura znanega dubrovnika veljaka dr. Melka Čingrija.

Za gospodom Pašićem je referiral minister notranjih del g. Maksimović o prilikah v državi. Na njegov predlog je bilo sklenjeno, da se razveljavi sklep Davidovičeve vlade o vzpostavitvi pokrajinske uprave v Zagrebu, ter da se likvidacija vseh pokrajinskih uprav točno po predpisih ustave dovrši v pospešenem tempu. Obsiren referat je podal notranji minister tudi o dosedanjih rezultatih preiskave glede dogodkov v Črni gori. Konflikt med plemenom Kolašin in Belopolci je izbruhnil radi umora inšpektorja Boška Boškovića ter nima nobenega političnega značaja. Gre za čin krivne osvetle, ki je med Črnogorci še žalibog ukoreninjen. Vojništvo je napravilo red. Prilike v državi so v ostalem zadovoljive in opaziti je, da se razorni elementi pomikajo v ozadje. Bilo je govora tudi o stališču vlade napram Radiću in Radičevi stranki. Visti, da je vlada sklenila razpust HRSS in odredila aretacijo Radiča, niso točne. Vlada zbira material proti vsem onim, ki hujkajoče nastopajo proti državi in prezečujejo tudi, v koliko je vlad Radičevih boljševiških zvez kompromitirana celokupna HRSS. Vlada pa še ni storila nobenih odločitev.

Minister saobračaja Stanić je poročal, da je ukinil naredbi bivšega ministra Sušnika, s katero se je dovolilo 40 procentov popust pri prevozu prehrane v čisto spekulativne namene. Po tej naredbi bi državna blagajna utrpela škodo približno 16 milijonov dinarjev. Konsumtom pa ne bi bilo v ničemer pomagano. Minister Stanić je navedel rezultate ljubljanske preiskave, ki dokazujejo, da je bil večji del popusta dovoljenega za Slovenijo, odšel v povsem partizanske svrhe. Ministrski svet je odobril ukrep ministra saobračaja.

Po kratkih poročilih ostalih ministrov

Zopet mučen incident v Rimu

FAŠISTI ODNESLI MATTEOTTIJU POSVEČEN VENEC IN GA VRGLI V TIBERO.

Rim, 13. novembra. a. V času, ko se je včeraj popoldne zbornica spominjala umrlih poslancev, zlasti umorjenega poslanca Matteottija, so socialistični poslanci, ki se z ostalo opozicijo vred niso udeležili, položili na kraju, kjer je bil Matteotti umorjen, venec s trakom, ki je imel napis 12. nov. 1924. Nato so poslanci vzeli trak od venca ter ga odnesli v dvor Matteottija. Čim so poslanci odšli, se je pojavil avtomobil fašistov, ki so z revolverji v rokah odstranili skupino ljudi, ki je še stala na licu mesta, med temi tudi dva karabinerja, ki so hoteli odstraniti venec. Navzoči ljudje pa so hitro poklicali socialistične poslance in njihovemu posredovanju se je posrečilo, da je venec ostal na mestu. Kmalu nato so ga odnesli fašisti. Ta dogodek je v vsej rimski javnosti napravil jako mučen utis, zlasti ker se je zgodil prav

grešno. Kadar se na vladi, tedaj je za slovensko ljudstvo in za slovenski narod vse v redu in vse prav; kadar so v opoziciji, takrat menijo klerikalci, da za njih ne obstoji niti država, niti njeni zakon, niti njeni odgovorni faktorji. Ta nihilistična in brezvestna taktika je bila za SLS dobičkonosna še pri zadnjih skupajinskih volitvah, ko se je slovensko ljudstvo še dalo preslepiti. Toda ljudstvo polagoma spregleduje. Ono se zaveda, da je bilo osleparjeno in vidi, da je bila klerikalna moč le napihnjena prevara. Klerikalcev se nihče ne boji. Nasprotno, kdor se veže z njimi in podpira njihovo razdiralno politiko, ta se zaganja v trde skale temelje Jugoslavije, ob katerih si bo klerikalizem končno razbil svojo glavo.

In danes? Kako mirno se je izpremenilo državno vodstvo. Glavni junak revolucije, g. Radić, je postal ubežni kralj, njegovi telesni straži pa se tresejo kolena. Ne morda pred novo vlado, marveč pred silo in avtoriteto države, ki je sedaj po novem režimu silno pojačana in ima pogum odkrito svariti vse one, ki mislijo, da zanje ni državnih zakonov. Tudi naši klerikalci žive v iluziji, da se jih država boji. S te napačne premise izhajajo tudi svoje politiko čisto po-

je bilo konstatirano, da se je pričelo v vseh resortih kar najenergičnejše delo, ki je bilo ponekod popolnoma zastalo, ker je prošla vlada posvetila skoraj vso svojo pozornost strankarskim prilikam in svojim protizakonskim interesom. V mnogih ministrstvih so se našli dokumenti, ki izpričujejo ali že izpeljane, ali pa še pripravljene korupcije. Med tem ko je Davidovičeva vlada javno proglašala boj proti korupciji so blokaši po ministrstvih pripravljali posele, ki bi bili oškodovali državo za mnoge milijone.

Nocoj od 19. do 21. se je seja ministrskega sveta nadaljevala. Večji del je bil posvečen važnim resortnim vprašanjem. Po seji vlade se je minister notranjih del Boža Maksimović delj časa razgovarjal z novinarji. Novinarji so vprašali ministra, kako korake namerava podvzeti napram HRSS in v kolikor so vesti nekaterih listov resnične. Minister je odgovoril, da čim za svojo osebo nič novega povedati, da pa je pri ministru pravde nakopičenega že dovolj obtežljivega gradiva proti Radiću. To je v ostalem stvar ministra pravde. O tem, kje da se nahaja Radić, notranji minister še nima točnih službenih poročil.

Danes so se ministru notranjih del predstavili vsi veliki župani iz Hrvatske in Slavonije. Ob tej priliki je eden velikih županov vprašal ministra, kako stališče naj se zavzame napram zborovanjem in govorom Radića. G. Maksimović je odgovoril, da je pa dovoljena diskusija, ali je ustava dobra ali ne. Akademsko se da o tej stvari vedno razpravljati. Absolutno pa je zabranjeno, da se na zborih govori proti ustavi, kot da ona ne obstoja. Zakoni obstojajo in se morajo spoštovati. Novinarji iz opozicije so pokrenili vprašanje poslanske imunitete. Notranji minister je odgovoril, da se nemočno vesti, da bi bila vlada o tem posebno razpravljala. V tem oziru ni vlada ničesar sklenila. Samo po sebi pa je jasno in nesporno, da prestane imuniteto poslanec z dnem razpusta skupščine. Imuniteta je za to tu, da daje poslanca možnost izvrševati poslaniško dolžnost. Ko pa dolžnosti ni več, tudi imuniteta ni več. Na prigovor nekaterih novinarjev, da je prof. Slobodan Jovanović drugega mišljenja, je odgovoril minister, da to ni točno, ker je on sam Jovanovićev dijak, ki poma profesorjevo mišljenje. Minister je omenil, da tudi v Nemčiji razlagajo imuniteto v tem smislu, da ona prestane z razpustom parlamenta. Čim je bil nemški parlament razpuščen so se komunisti iz strahu pred aretacijo razpršili. Bil pa je tudi eden teh komunističnih poslancev takoj aretiran.

POSVEČEN VENEC IN GA VRGLI V TIBERO.

V istem času, ko je vladina fašistovska večina v zbornici proslavljala umorjenega Matteottija.

PARLAMENTARNI DELOVNI PROGRAM.

Rim, 13. novembra. a. Danes dopoldne ob 10. se je zopet sestali ministrski svet ob navzočnosti vseh ministrov. Službeno poročilo pravi, da je ministrski svet odobril načrt tiskovnega zakona, ki se v kratkem predloži parlamentu. Ker je ministrski svet že preje odobril zakonski načrt o ženski volilni pravici v upravne zastoje in je ta načrt že predložen zbornici ter je tudi že poročilo o načrtu izgotovljeno, pride ta zakonski načrt že prihodnje dni na dnevni red. Ravno tako je ministrski svet tudi že odobril zakonski načrt o nacionalni mobilizaciji v slučaju vojne in bo tudi ta načrt v najkrajšem času predložen zbornici.

FASIST UMORIL FASISTA.

Rim, 13. novembra. j. V napolski provinci vlada veliko razburjenje zaradi zopetnega političnega umora. Bivši fašistovski poslanec Imperatore je po ljuti politični debati na cesti v Castelmare ustrelil mladega občinskega svetnika in fašistovskega voditelja Andreja Cosenzo. Morilec se je posrečilo pobegeti.

SPOPADI MED FASISTI IN SOCIJALISTI.

Rim, 13. novembra. s. Kakor javljata «Giornale d'Italia» in «Messaggero» je prišlo včeraj v Messagni v bližini Brindisa do spopada med socialističnimi delavci in fašisti. Delavci so zahtevali, da mora mestna godba po kraljevi himni svirati tudi delavsko himno. Ker je bilo to odklonjeno, je odšlo 500 delavcev v mestno gledališče, v prostore fašistev in narodne milice, katere so opustošili. Poklicano je bilo vojnštvo. 81 oseb je bilo aretiranih.

Poostritev avstrijske vladne krize

SEIPEL NE MORE SESTAVITI VLADE. — MOČEN ODPOR PROTI NJEMU V NJEGOVI LASTNI STRANKI. — KOALICIJA S SOCIALISTI? VESTI O URADNIŠKI VLADI.

Dunaj, 13. novembra. v. Železničarska stavka v Avstriji je sicer končana, vendar pa še niso odstranjene njene posledice za notranjopolitično situacijo. Zvezni kancelar dr. Seipel je sicer izjavil, da je pripravljen prevzeti sestavo kabineta, toda le pod pogojem, da se mora poprej še razčistiti vrsta nerešenih vprašanj. To se pa do sedaj še ni moglo zgoditi, ker obstoja jo glede važnih upravnih in ustavnopravnih vprašanj difference. Predvsem se ni dosegel sporazum o zahtevi opozicije glede zvišanja podpore brezposelnim.

Zvezni kancelar nikakor poče sprejeti zopetne izvolitve, ako v prihodnjih dneh ne dobi popolne garancije, da bo mogel brez težkoš izvesti zadnjo etapo ženevskega sanacijskega načrta. Glavni odbor in narodni svet sta bila danes sklicana v svrhu volitve nove vlade; volitve pa so bile odgojene. Prihodnja seja je sklicana za tork. Ako do tedaj ne bo prišlo do sporazuma in ako zvezni kancelar ne bo dobil zadostnih jamstev, bo najbrže imenovana uradniška vlada, čije delovni program bi skupno izdelali krščanski socialci in socialni demokrati. Do vladne koalicije med tema odločujočima strankama pa tudi v bodoče najbrž ne bo prišlo.

Dunaj, 13. novembra. j. Dr. Seipla se še ni posrečilo predložiti listo novega kabineta. Vsekakor se je njegov položaj zelo poslabšal, ker se je stvorila v krščanski socialni stranki frakcija, ki deluje proti njemu in ki zahteva v nasprotju z njegovim programom večjo avtonomijo dežel. Ta frakcija stoji pod vodstvom krščansko-socialnega poslanca Radeka ter želi popolno izločitev volenemskih ministrov in sodelovanje krščanskih socialcev a socialnimi demokrati. Ako dr. Seipel ne bo prodl a svojim stališčem, bo vrnil mandat za sestavo vlade. Kot njegov naslednik se imenuje sedanjí deželni glavar Nižje Avstrijske dr. Buresch.

Dunaj, 13. novembra. s. Danes popoldne so se vršili razgovori zveznega kancelarja z voditelji obeh dosedanjih koalicijskih strank. Do končnega sporazuma ni prišlo. Zelo važna je jutrišnja konferenca deželnih glavarjev, ker je treba z ozirom na predstoječe upravno reformo rešiti vprašanje razdelitve upravnih pravic in razdelitev davkov. Baje se namerava ustanoviti enotna fronta meščanskih deželnih glavarjev proti dunajski deželni vladi, ki je socialistična.

Vladna kriza bo najbrže trajala še do prihodnjega tedna.

Vsebina angleškega prestolnega govora

PRVA SEJA NOVE VLADE. — PRESTOLNI GOVOR NAPOVEDUJE PRED VSEM GOSPODARSKE IN SOCIJALNE UKREPE.

London, 13. novembra. a. Sinoči se je vršila prva seja ministrskega sveta nove vlade. Značilno je, da so se ministri zopet oprijeli stare navade in prišli na sejo v cilindrih, kar se tekom delavske vlade ni nikoli zgodilo. Ministrski svet je trajal skoraj dve uri ter je formuliral vladni program, ki bo vsebovan v kronskem govoru. Sklenjeno je bilo, da se skliče parlament za 2. december. Kralj predčita kronski govor 9. decembra. Nato se spodnja zbornica po kratkem zasedanju zopet odgodi do konca februarja. Poleg razprave o odgovoru na kronski govor se bodo razpravljali v tem kratkem zasedanju samo trije najni zakonski načrti.

LONDON, 13. novembra. z. Kakor se domnava iz vladnih krogov, bo prestolni govor predlagal glavno pažnjo na notranjopolitične zadeve, zlasti na pereča gospodarska in socijalna vprašanja. Namanih bo predvsem, da bo vlada zopet začela pogajanja za uvedbo delne zaščitne carine s prednostnimi tarifi za dominijone in kolonije. Za podlago bodo služili sklepi lanske državne konference britanskega imperija.

Prestolni govor bo dalje napovedal obsežno vladno akcijo za zmanjšanje stanovanjske krize z zidanjem stanovanjskih hiš z državno pomočjo in nov tvorniški zakon, ki naj uredi razmerje med tvorničarji in delavci. Naposled bo razpravljajal prestolni govor o akciji za pobijanje brezposelnosti.

Ali bo zavzel prestolni govor kako stališče k rusko-angleški pogodbi, sklenjeni od Macdonaldove vlade, se še ne da izvedeti. Splošno pa se smatra, da se temu

Likvidacija pokrajinskih uprav

Beograd, 13. novembra. Minister pravde je rešil, da se ukine pravosodni odelek pokrajinske uprave v Sarajevu.

Beograd, 13. novembra. Danes je bil ukinjen poljoprivredni odelek pri pokrajinski upravi v Zagrebu.

Revolverska bitka v mehičanskem parlamentu

New York, 13. novembra. l. Na včerajšnji seji mehičanskega parlamenta je prišlo v zbornici do prave revolverske bitke. V ostri debati so poslanci očitali drug drugemu korupcijo. Dva poslanca sta se stopila in začela streljati z revolverji. Pridužili so se jim še drugi in tako je padlo v dvorani do 200 streljav. Policija je izpraznila zbornico. Dva poslanca sta bila teško, več pa lahko ranjenih.

POLJAK DOBIL NOBLOVO NAGRADO.

Stockholm, 13. novembra. s. Noblovo nagrado za literaturo za leto 1924. je dobil poljski pisatelj Vladislav Reymont za svoj roman «Kmeti».

HUD POTRES NA JAVI.

Batavia, 13. novembra. j. Vzdelež otoka Jave je močan potres popolnoma uničil nekaj mest. Podrobnosti še manjkajo.

KONČNI REZULTAT VOLITEV

London, 13. novembra. v. Danes so se vršile zadnje volitve v spodnjo zbornico, in sicer so volile tri univerze štiri poslance. Izvoljeni so trije konservativci in en liberalci. Spodnja zbornica obstoja je torej iz 417 konservativcev, 43 liberalcev, 142 članov delavske stranke, enega komunista in štirih drugih poslancev.

DVA NOVA MINISTRA.

London, 13. novembra. z. Za generalnega poštnega mojstra (poštnege ministra, je bil imenovan sir William Thompson, ki je izšel iz trgovskega stanu in velja za zastopnika gospodarskih krogov. Njegovo imenovanje za poštnege ministra se splošno smatra kot napoved čim dalekosežnejše komercializacije angleške pošte. Thompson je izjavil, da bo mogel že v najkrajšem času znižati poštne tarife za 50 odst.

Za ministra osnovnega šolstva je bila imenovana lady Astor, prva konservativna poslanica v angleškem parlamentu. Gospa velja za prvovrstno strokovnjakinja na tem polju.

MACDONALD POTUJE V JUŽNO AMERIKO.

Pariz, 13. nov. s. «Chicago Tribune» javlja iz Londona, da je izvršilni odbor delavske stranke dovolil Macdonaldu daljše bivanje v inozemstvu. Macdonald bo za tri mesece odšel v Južno Ameriko. Za ta čas prevzame vodstvo stranke Snowden.

POVRATEK KRALJA IN KRALJICE.

Beograd, 13. novembra. p. Kralj in kraljica se jutri ob 10. uri dopoldne povrne iz Južne Srbije v Beograd.

Borza

13. novembra:

CURIE: Beograd 7.45, New-York 519.25 London 23.91, Pariz 27.40, Milan 22.60, Praga 15.45, Budimpešta 0.006925, Bukarešta 2.85, Sofija 3.80, Dunaj 0.007325.

TRST: Beograd 33.10 do 33.30, Dunaj 0.0820 do 0.0830, Praga 68.40 do 68.80, New-York 22.00 do 22.05, Curih 44.2 do 44.5, dinarji 33 do 33.30, dolarji 22.90 do 23, 20 zlatih frankov 80 do 91, trdnji tečaj zlate lire 445.82.

DUNAJ: Beograd 1024 do 1028, Budimpešta 94.40 do 95.20, Bukarešta 388 do 390, Milan 8079 do 8081, New-York 70.995 do 71.185, Praga 2115 do 2125, Sofija 514 do 518, Curih 18.670 do 18.720, dinarji 1017 do 1028.

PRAGA: Beograd 49.05, Rim 149.125, New-York 38.95, Curih 655.

BERLIN: Beograd 6.045, Milan 18.24, Praga 12.475, Curih 80.09.

LONDON: Beograd 320, Pariz 87.50, Milan 105.48, Dunaj 327.000, Bukarešta 850, Praga 154.75.

NEW-YORK: Beograd 144.75, Milan 435, Pariz 590.50, Curih 1927, Dunaj 0.1412, Praga 298.87, Bukarešta 55.50, London 463.62.

Gaston Leroux - K. B.

Strašen doživljaj

Sem se precej spremenil, kaj?... Le priznaj, stari moj Michel, da me več ne spoznaš!... Prav si storil, da si me prišel danes obiskat... Zbavali se bomo... sprejemava namreč svoje izjemne prijatelje... kajti, veš, razen njih... ne maram nikogar videti... stvar samoljubja... Tudi slušnjači nimava nobene... Počakaj me tu, grem, da si nadenem smoking...!

Odšel je, takoj za njim pa je vstopila, dama s svetiljko. Bila je oblečena v isto gala-obleko kakor prej, eno leto. Jedva me je zagledala, se ji je lice čudno zatemnilo in z zamolklim glasom mi je rekla:

„Ah, ste torej prišli!... Niste prav štorili, kapitan Michel... vaše besede sem sporočila svojemu možu... toda prepovedala sem vam posetiti nas danes zvečer... Ko je izvedel, da ste tu, mi je naročil, da naj vas povabim za danes zvečer... nisem hotela... zato, je pristavila silno v zadregi, ker imam svoje vzroke... povabljeni so sami izjemni prijatelji, ki pa so včasih sitni. Da, radi ropočejo in nemirni so... Saj ste jih morali slišati lansko leto, je dodala in me ošinila z lokavim pogledom, „dajte, obljubite mi, da nas boste zarana zapustili...“

„Obljubljam vam, gospa, sem odgovoril in nenavaden nemir se me je začel polastiti spričo vseh teh besedi, ki jim nisem mogel priti do dna... Obljubljam vam, toda... ali bi mi mogli povedati, kako to, da je moj prijatelj zdaj tak? Kak strašen slučaj se mu je vendar pripetil?“

„Nikak, gospod, nikak...“

„Kako, nikak?... Mar ne veste, kaj je bilo vzrok, da je izgubil roke

in noge? Saj se je morala nesreča vendar zgoditi po vaši poroki!“

„Ne, gospod, ne... poročila sem kapitana kakršen je!... Toda oprostite me, gospod, povabljeni bodo vsak hip tu, moram pomagati možu obleči smoking...“

Ostala me je samega, samega z ono čudno mislijo, ki ji možgani niso bili kos: poročila je kapitana kakršen je; a skoraj takoj sem začel s hodniškim šum, oni nepojmljivi šum: pip... pip... ki si ga že lansko leto nisem mogel razložiti, in ki je takrat spremljal „damo s svetiljko“ tja do vrtnih vrat... Obenem s tem šumom so se pojavili štirje pohabljeni brez nog in brez rok na svojih malih vozičkih in me osuplo pogledovali. Vsi so bili v večerni toaleti, natančno po etiketi, z bleščečimi belimi prsi. Eden je imel zlat ščipalnik; drugi, že star, očala na vržici, tretji monokel; četrti pa se je zadovoljil z lastnimi ponosnimi in razumnimi očmi ter me jeznostno motril. Vsi štirje so me pozdravili s svojimi malimi kaveljčki in me izpraševali, kaj je novega pri kapitanu Gérardu. Odgovoril sem jim, da se gospod Gérard baš oblači v smoking in da je gospa Gérardova zdrava in se ji dobro godi.

Ko sem tako začel v pogovor o gospo Gérardovi, sem opazil, da so se spogledali in v očeh jim je bil zasmeh.

„Ima, hm, je spregovoril pohabljenec, ki je imel monokel, vi, gospod, ste gotovo dober prijatelj našega starega kapitana?“

Ostali so se nasmehili na zelo novečen način. In potem so vsi štirje hkrati govorili:

„Oprostite, so rekli, oprostite!... O, naše začudenje, da smo vas našli tu pri našem dobrem kapitanu, je povsem naravno; saj je na dan svoje poroke prisegel, da se bo s svojo že-

no zaril na deželo in da ne bo sprejemal nobenih obiskov... ne ne, nobenih obiskov, razen svojih izjemnih prijateljev!... saj razumete!... Kdor je tako pohabljen kakor naš dober kapitan in če se poroči še s tako lepo žensko... povsem naravno... povsem naravno!... A končno, če je tu naletel na poštenega moža, pa čeprav ni pohabljen, toliko bolje!... toliko bolje!...“

In neprestano so ponavljali: toliko bolje!... toliko bolje!... čestitamoi!

Bog, kako čudaki so! Ili ti duhovi. Opazoval sem jih, govoril pa nisem več z njimi!... Prišli so še drugi... v dveh... pozneje v treh... in potem zopet... in vsi so me motrili s presenečenjem, nemirno in zasmehom... Mene se je že skoraj lotevala blaznost ob pogledu na toliko množico pohabljenec... kajti počasi so se mi jele odpirati oči in začel sem razumevati nekatere pojave, ki so mi dotlej brezvezno blodili po možganih; a če je navzočnost pohabljenec razlagala marsikatero stvar, je vendar navzočnost pohabljenec sama potrebovala razlage in ravno tako ta strašna vez med ono krasno žensko in tem odvračnim ostankom človeškega telesa!...

Seveda, zdaj sem razumel, kako da takrat nisem opazil teh majkenih postav, ki so hodile po ozki vrtni aleji, obdani z verbenami, in po polti, stisnjeni med dvema nizkima ograjama; in bogme, ko sem takrat sam pri sebi dejal, da je nemogoče, da bi koga prezrl, ki bi hodil po onih stazah, pač nisem mogel misliti na bitja, ki bi ne hodila po svojih norah.

Tudi gumb na vratih mi ni bil več tako skrivnosten, in v mislih sem si že predstavljal nevidni kaveljček, kako ga obrača...

Vedel sem zdaj, kaj pomeni oni pip... pip... pip: škripanje slabo

namazanih koles pritlikavskih vozičkov. In končno razbijanje po lesenem bobnu: ropot vseh teh malih vozičkov in kavljev, ki so tolkli po parketu, ko so si — brez dvoma po izborni večerji — gospodje pohabljeni privoščili malo plesa...

Da, da, vse to bi bilo razumljivo... toda ko sem se ozrl v njihove čudno zareže oči in poslušal nenavadni šum, ki so ga povzročale umetne njihove noge, sem le predobro zaslutil, da je še nekaj strašnega, česar se nisem razkril... in da vse ostalo, kar me je dotlej razburjalo, v primeri s tem strašnim ni bilo niti omembe vredno.

Med tem pa se je gospa Beauvisageova brzo vrnila s svojim soprogom. Dvojico so sprejeli kriki veselja... „Ploshanje“ kaveljčkov je bilo upravljalno, tako da sem skoraj oglušil. Potem sem jim bil predstavljen. Pohabljeni so sedel ipovsod: na mizi, na stoli, na pručkah, na mestih, kjer so sicer leale kitajske vaze, v praznih posodah. Eden izmed njih je čepel kakor Buddha kip v svoji niši v jedilni omari. In vsi so mi zelo vladno prožili svoje kavlje v pozdrav. Zdelo se je, da so po večini boljši ljudje, da so dobro vzgojeni in da imajo bleščeče naslove; toda pozneje sem izvedel, da so se mi iz vzrokov, ki vam bodo kmalu jasni, predstavili pod napačnimi imeni. Lord Wilmore se je zval oni, ki se je najlepše obnašal, imel je lepo zlatorumeno brado in lepe brke, v katere je neprestano drezal s svojim kaveljčkom. Tudi ni skakal s pohištva na pohištvo kakor drugi, in ni kazal, da bi se mu ljubilo letati od stene do stene kakor kak debelasti netopir.

„Pričakujemo le še doktorja!“ se je od časa do časa pogledovala z očitno od časa do časa pogledovala j očitno žalostjo. Smejljaje se je obrnila k svojim gostom.

Prišel je doktor.

Tudi on je bil brez nog, imel pa je obe roki.

Ponudil je roko gospej Gérardovi, da jo povede v jedilnico. Ona pa je prišla za konec prstov.

Okna jedilnice so bila neprodušno zastrta. Miza je bila polna cvetic in nuzljih jedil in nad njo so sijali veliki svetilniki. Sadržja ni bilo nič. Dvanajstih pohabljenec je takoj planila na svoje stole in začela požrešno hlata s svojimi kaveljčki po krožnikih. Ah, ni bil lep pogled nanje, in bil sem silno začuden, ko sem videl te ljudi, ki so se mi še pravkar zdeli tako dobro vzgojeni, s koliko požrešnostjo so hlatali po jedeh.

Potem so se nakrat pomirili, njihovi kavlji so obstali, in zazdelo se mi je, da je pri njihovi pojedini nastala nekaka mučna tišina.

Vseh oči so se obrnile h gospej Gérardovi, poleg katere je sedel kapitan Gérard, in videl sem, kako se je ona sklonila globoko v krožnik, in bila je v silni zadregi. Takrat je izpregovoril moj prijatelj Gérard, in razigrano udaril s svojimi kavlji drugega ob drugega:

„E, ubogi prijatelji, kaj hočete!... Vsak dan pač ni nedelja!... Nikar ne obupujete!... Malo iznajdljivosti je treba, pa bomo prav tako veseli kakor lansko leto...“

Obrnil se je k meni, držeč kozarec, ki ga je imel pred seboj, za ročaj: „Na tvoje zdravje, ljubi Michel!... Na zdravje nas vseh!“

In vsi so prišli s konci svojih kavljev svoje čaše za ročaj. In čaše so nad mizami strahotno zaplesale.

Moj gostitelj je povzel:

(Dalje prihodnjik.)

Naročite dnevnik „Jutro“!

Halo! Halo!

Trgovci, špekulantje in kapitalisti!

Nudi se vam izredno dobra prilika, da potrožite svoj kapital s tem, da kupite dobičkanosno

posestvo

ob novozgrajeni cesti, ki meri okoli 20 orolov rodovitne zemlje. — Krasen sadonosnik, niva, travniki, dva vinograda in dobro zaraščen buk in hrastov gozd. Vili podobna hiša je kot nalašč pripravna za trgovino in gostilno. Gospodarsko poslovanje v dobrem stanju. Nobene konkurence. Redi se najmanj šest goved in en konj. Pridela se najmanj do 10 polovnjakov sadjaveca. Solidnemu trgovcu ali gostilničarju se nudi krasna bodočnost, ker ni navzlic obljudenosti eno uro okrog nobene trgovine in gostilne. Posestvo je deloma v ravnini. Lahki plačilni pogoji. Proda se vsled družinskih razmer. Interesentje se naj obrnejo direktno do lastnika Martina Makarja, Žeger št. 25, posta Planina pri Sevnici. 6010/a

Ameriške in druge inozemske zadeve urejuje dr. IVAN ČERNE
Gospodarska pisarna, 2014
Ljubljana, Miklošičeva c. 6/1, Ljubljana

Novosti za gospode

dobite po kopkurečnih cenah pri
A. Šinkovet nasl.
R. GOSŠ
Ljubljana, Mesni trg 19.

St. ad 12.178/23/ref. IX.

6023/a

Dobava gramoza.

Mestni magistrat razpisuje dobavo 1200 m³ gramoza (grobeza, točnega iz stene) za ureditev Ceste v Rožno dolino med Levčovo Glinasto ulico) in viško mejo. Pogoji, pod katerimi se dobava odda, se dobijo v mestnem stavbnem uradu med uradnimi urami. Oferte v nezapečatenih kuvertah je treba oddati v mestnem stavbnem uradu do dne 18. novembra 1924. do 12. ure popoldne.

Mestni magistrat ljubljanski
dne 12. novembra 1924.

Trgovci, ki potnik

reza in strokovna moč, zeli službo premeniti. Ponudbe pod „Dobra in stalna služba“ na upravo lista.

KAMNOSEŠKA INDUSTRIJSKA DRUŽBA

CELJE

Nagrobni spomeniki, nagrobne plošče in okvirji, plošče za umivalnike, nočne omare in kredence.

15

Prometni zavod za premog

d. d.

v Ljubljani

prodaja

127

premog

iz

slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete

NASLOV: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG, D. D., V LJUBLJANI
Miklošičeva cesta šte. 15/II.

Društvo „Prosvetni dom“ na Jesenicah.

Obveščamo vse svoje prijatelje, da je predsednik našega društva, generalni tajnik Kranjske industrijske družbe, gospod

dr. Julijan Pavliček

dne 12. novembra t. l. po kratkem trpljenju vsled tragične nezgode preminul.

Zasluznemu svojemu predsedniku in sotrudniku ohranimo časten in trajen spomin.

Jesenice, dne 13. novembra 1924.

6009/a

Odbor.

Danes je preminul po kratkem, mučnem trpljenju na posledicah tragične nezgode gospod

dr. Julijan Pavliček

generalni tajnik Kranjske industrijske družbe

v 46. letu starosti.

V blagopokojnem smu izgubili vestnega in spoštovanega sotrudnika, zvestega in dobrega prijatelja in priljubljenega tovariša, kateremu ohranimo časten in trajen spomin.

Jesenice-Fužine, dne 12. novembra 1924.

6008/a

Ravnateljstvo in uradništvo Kranjske industrijske družbe.

Globoko užalostena soproga Marija, roj. Perne, naznanja potrtega srca v svojem kakor tudi v imenu svojih hčerk Sonje in Tatane ter vseh ostalih sorodnikov, prebridko vest, da je njen srčno ljubljani, nenadomestljivi in nepozabni soprog, odnosno oče, sin, brat, svak, zet, gospod

dr. Julijan Pavliček

generalni tajnik Kranjske industr. družbe na Jesenicah

danes ob 5. uri popoldne po zelo kratki a mučni bolezni dokončal v Leonišču trnjevo pot življenja in jih ostavil v neizmerni boli.

Truplo predragega pokojnika se prepelje po železnici na Jesenice in se vrši pogreb dne 14. novembra ob 3. uri popoldne iz postaje na pokopališče na Jesenicah.

Prosi se tihega sožalja.

Jesenice, 12. novembra 1924.